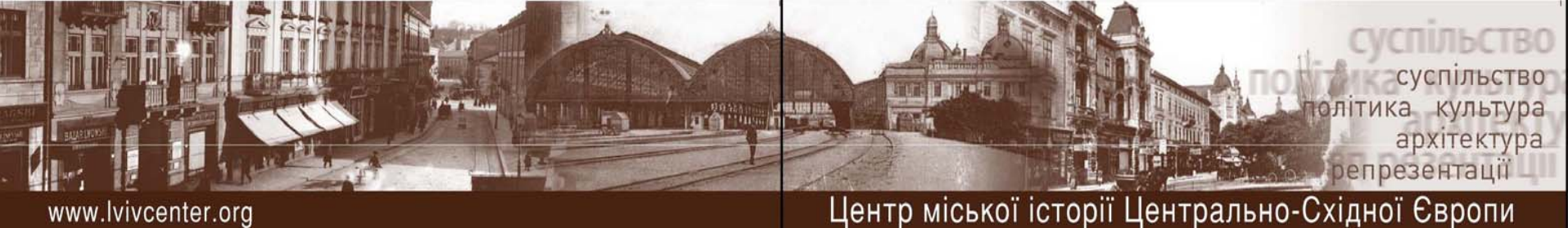

Центр міської історії Центрально-Східної Європи

“КОЛО ЛЬВОВА” у Центрі міської історії Центрально-Східної Європи це:

Зустрічі представників різних середовищ, які задіяні та
зацікавлені у творенні міської політики та міського життя
для обміну думок та ознайомлення з різними баченнями
тих самих питань для міста

**Довкола вулиці
Староєврейської:**

**Привернення
єврейського
культурного
простору місту**

Багатоетнічний характер історії Львова— виклик та/чи скарб для промоції міста

- Польська культурна спадщина
- Єврейська культурна спадщина
- Українська культурна спадщина
- Вірменська культурна спадщина

Єврейська спадщина Львова у контексті міст Європи

- Промоція міста пов'язана з презентацією та пропагуванням його культури та прив'язана до місця
- У Львові – важливим складником для ідентичності та розвитку міста є збереження архітектури та представлення культури та історії різних громад міста
- Складність та відповідальність
 - ми говоримо про культуру спільнот, які були виселені або знищені в час і після Другої світової війни: польської та єврейської
 - спадщина інших народів, що мешкали у Львові і для яких місто було їхнім домом є мало знаною та представленою

Як презентувати багатокультурне минуле міста, якщо:

**Єврейське та польське населення Львова було знищене і
насильно виселене з міста**

**Чи можна застосовувати звичайний підхід до спадщини цих
громад як туристичної атракції?**

Чи має бути баланс між упам'ятненням та показом?

**Яке співвідношення між комерційним складником та пам'яттю
і пошаною до минулого?**

Відкривання минулого єврейського Львова

- Відкриття єврейського минулого міста та того, що ще багато залишилося багато пам'яток єврейської історії Львова для:
 - мешканців міста, які мало знають про цей аспект минулого Львова
 - гостей міста та нащадків євреїв, що живуть закордоном

Львів відкритий для світу,
але чи теж для свого минулого?

ЛЬВІВ

ВІДКРИТИЙ ДЛЯ СВІТУ

Досвід міст Центрально-Східної Європи: Про що думати у Львові?

- **Як уникнути одновимірного представлення життя єврейської громади**
 - **Думати про те як представити особливість культури єврейської громади та єврейську спадщину у зв'язку з польською, українською та вірменською спільнотами - у співіснуванні, сусідстві, розмаїтті та конфліктах**
 - **Таке сусідство різних культур та релігій визначало життя міста у минулому, а спадщина різних громад є основним надбанням Львова**
- **Як оминати перспективу стати “Центрально-Європейським Діснейлендом” щоб найкраще поєднати комерційний та туристичний розвиток з дбайливим та відповідальним представленням минулого**

Досвід інших ініціатив

Європейський день єврейської культури: Страсбург та Альзас

- До середини 1980-х тема закинутих синагог та місць пов'язаних з єврейською історією та культурою не висвітлювалася
- Єврейська спадщина регіону Альзасу та Франції загалом, майже не представлялася в основних туристичних публікаціях
- Ініціатива “Європейського дня єврейської культури” у 1996 р. ставила за мету:
 - Відкрити на 1-2 дня місця пов'язані з єврейською культурою і які зазвичай є закритими для загальної публіки
 - Анімувати місця єврейської спадщини через різні культурні акції, в т.ч. Концентри, тури, семінари, робітні
 - Ознайомити широку громадськість з єврейськими традиціями
- Вдалося: поєднати приватні і державні інституції, єврейські та не єрейські організації
- Чи міг би Львів взяти участь у 2009, 2010, 2011, чи 2012 році?

Франкфурт-на-Майні: Фундаменти Юденгассе. Як збудувати нове і зберегти старе

Відкрито фундаменти
середньовічного гетто

Спершу – за згоди
представників
єврейської громади –
забудова після
докладного вивчення

Згодом – після кампанії
єврейських і
неєврейських
організацій за
збереження – творення
музею у частині нового
будинку та меморіал
поблизу

Результат –
муніципальний офіс з
музеєм на партері та
цокольному поверсі

Позиція міської громади: Зберегти фундаменти (Франкфурт-на-Майні 1987)

Рішення: Музей “Юденгассе” у партері будівлі муніципальної компанії

Музей і пам'ять

- Меморіальна таблиця про знищену синагогу
- Памятник жертвам Голокосту у поєднанні зі збереженим фрагментом цвинтаря

Фундаменти середньовічної микви у Кьольні - як частина музею, синагоги та культурного центру

Концепція проекту обговорювалася довго, затверджена цього
Поєднає: музей, археологічні розкопки, місце для зустрічей єврейської
громади та місце моління

Місце: центральна площа навпроти мерії, де відкрито фундаменти
Архітектура нового музею має збагатити ансамбль площі Кьольна

Єврейський простір у житті сучасного міста: Казімеж у Кракові

Ідеї ревіталізації з 1980-х років:
покращення соціального профілю
дільниці; збільшення функцій
обслуговування; культурна
ревіталізація з акцентом на
єврейське минуле місця

Численні польські та міжнародні
месіари – для розроблення
стратегії загосподарювання та
розвитку

Інвестиції польські, міжнародні,
єврейських організацій

Громадські ініціативи
1988 – перший Фестиваль
єврейської культури

Як анімувати історично-культурну спадщину (на) вулиці?:

- Широка у Кракові
- Валова у Львові

Складники промоції міста і його єврейської спадщини

- Синагоги
- Вулиця Староєврейська, Івана Федорова та інші місця, пов'язані з життям євреїв у Львові
- Єврейські ділянки (середньовічні)
- Територія гетто часу німецької окупації
- Єврейські цвинтарі
- Споруди та місця пов'язані з історією львівських євреїв

Як ці місця активувати для львів'ян та відвідувачів міста?

- **Слідами єврейської спадщини: облаштування туристичних шляхів, означення місць, видання брошур/друкованих матеріалів, присутність інформації про єврейську спадщину у загальних довідниках**
- **Культурні заходи у місцях пов'язаних з єврейською історією та культурою**
- **Музей про єврейську історію та культуру**

Ініціатива Музею історії релігії: Музей єврейської культури

Експозиція цього відділу має відтворити історію євреїв Галичини та Львова у всій її багатогранності:

- участь євреїв у політичних та державно-адміністративних структурах**
- діяльність єврейських навчальних, культурно-просвітницьких, видавничих, благодійних інституцій;**
- функціонування синагог і молитовних будинків як центрів релігійного та духовного життя;**
- діяльність єврейської еліти (рабини, учені, політики, письменники, видавці, колекціонери, діячі образотворчого та театрального мистецтва, педагоги та ін.)**
- повсякденне життя та побут**

Ініціатива Музею історії релігії: Музей єврейської культури

- **Наповнення:**
 - про єврейську громаду Львова та функціонування багатокультурного/багатоетнічного/багаторелігійного міста
- **Форма:**
 - показ фондів музею чи також творення інтерактивної експозиції
- **Додаткові функції:**
 - книгарня, музика, інформаційний центр
 - сувеніри
 - акції: концерти, виступи, семінари

Знання:

Основна передумова збереження та поваги до спадщини

- Перервана традиція: Пам'ять (про) Інших
 - У Львові: польська і єврейська
- Знання про культуру іншої спільноти
 - Традиції
 - Релігійне життя
 - Культура
 - Історія
 - Побут
 - бракує ресторанів/кнайп де були б страви єврейської кухні

Способи представлення інформації

- Збереження матеріальних структур та інформування про них: інформаційні таблиці, у путівниках
- Переклади і видання текстів про Львів польських та єврейських авторів: спогади, щоденники, художня література
- Опрацювання та анімування культурних традицій
 - Новий фестиваль?
 - Включення єврейського історичного простору у вже існуючі фестивалі: Золотий Лев, КіноЛев, Актуального мистецтва?

Збереження та розвиток: Як внести нові функції у старі будівлі

- Ремонти і відновлення будівель на Староєврейській уже почалося
- Співпраця з інвесторами, як тими що уже працюють так і майбутніми
- Чи у Львові соціальний аспект є важливим для ревіталізації діляниць: Що з мешканцями будинків?
- Лише ремонти будівель чи також творення атмосфери, що відбивала б історично-культурне минуле місця?

Можливі ініціативи у Львові

- Підтримка досліджень – зацікавлення наукових інституцій та видавництв
- Співпраця між різними громадськими приватними та муніципальними, єврейськими та неєврейськими організаціями
- Пропагування знань через культурні акції, наприклад в рамках дня міста чи фестивалів
- Співпраця з інвесторами: для пошуку форм поєднання нових функцій та врахування особливості історичної спадщини, у цьому випадку єврейської ділянки Львова
- Підтримка музею
- Громадська ініціатива
 - **Формат “Друзі вулиці Староєврейської”** – як об’єднання зусиль людей з різних сфер, які переймаються багатокультурною спадщиною міста